

แผนการใช้ที่ดิน ตำบลจอมประทัด

อำเภอวัดเพลง จังหวัดราชบุรี

สถานีพัฒนาที่ดินราชบุรี
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 10
กรมพัฒนาที่ดิน
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กันยายน 2567

คำนำ

การจัดทำแผนการใช้ที่ดินดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 72 (1) ที่ได้บัญญัติให้มีการวางแผนการใช้ที่ดินให้เหมาะสมกับศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยแผนการใช้ที่ดินตำบลจอมประทัด อำเภอดงหลวง จังหวัดราชบุรี ได้นำแนวคิดขององค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations: FAO) และ โครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Environment Programme: UNEP) มาปรับใช้ คือ ความเหมาะสมทางกายภาพ ความเหมาะสมทางเศรษฐกิจ การยอมรับจากสังคม การสร้าง ความยั่งยืนให้สิ่งแวดล้อม และเสนอทางเลือกการใช้ที่ดินร่วมกับวิธีการที่จำเป็นอื่น ๆ เช่น กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal: PRA) การประเมินคุณภาพที่ดิน เป็นต้น

กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดินร่วมกับสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต (สพข.) และสถานีพัฒนาที่ดิน (สพด.) ในการดำเนินงานวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล โดยพิจารณาภาพรวมของสภาพปัญหาในด้านต่างๆ ทั้งด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคมวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลนำไปสู่การวางแผนการใช้ที่ดิน ที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) ในการระบุปัญหาความต้องการของเกษตรกรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งนี้ สพด. ได้จัดทำแผนกิจกรรม/โครงการเพื่อขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดินให้เป็นรูปธรรมเพื่อให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีการใช้ที่ดินอย่างถูกต้องเหมาะสม รักษาสภาพแวดล้อม และอนุรักษ์ทรัพยากรในชุมชนให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

สถานีพัฒนาที่ดินราชบุรี

กันยายน 2567

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญตาราง	ง
สารบัญรูป	จ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความสำคัญของการวางแผนการใช้ที่ดิน	1-1
1.2 หลักการและเหตุผล	1-1
1.3 วัตถุประสงค์	1-1
1.4 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน	1-2
1.5 ขั้นตอนการดำเนินงาน	1-2
1.6 วิสัยทัศน์ของตำบล	1-3
บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป	
2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต	2-1
2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง	2-1
2.3 สภาพภูมิประเทศ	2-2
2.4 สภาพภูมิอากาศ	2-2
2.5 สภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบัน	2-4
2.6 สภาพเศรษฐกิจและสังคม	2-5
บทที่ 3 สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ	
3.1 ทรัพยากรป่าไม้	3-1
3.2 ทรัพยากรน้ำ	3-1
3.3 ทรัพยากรดิน	3-2
บทที่ 4 กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal: PRA)	
4.1 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)	4-1
4.2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน	4-4
บทที่ 5 การประเมินคุณภาพที่ดิน	
5.1 หลักการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ	5-1
5.2 พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบล	5-2

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
5.3 ระดับความเหมาะสมของที่ดิน	5-2
บทที่ 6 แผนการใช้ที่ดิน	
6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล	6-1
6.2 เขตการใช้ที่ดิน	6-2
บทที่ 7 การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน	
7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน	7-1
7.2 กิจกรรมที่จะดำเนินการของกรมพัฒนาที่ดิน	7-1
7.3 กิจกรรมที่จะดำเนินงานของหน่วยงานอื่น	7-3
7.4 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	7-3
เอกสารอ้างอิง	8-1

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2-1	สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศจังหวัดราชบุรี (พ.ศ. 2536-2565)	2-3
2-2	จำนวนประชากรและครัวเรือนตำบลจอมประทัด อำเภอดงหลวง จังหวัดราชบุรี	2-5
2-3	จำนวนและสัดส่วนครัวเรือนเกษตรตำบลจอมประทัด อำเภอดงหลวง จังหวัดราชบุรี	2-6
2-4	รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือนตำบลจอมประทัด อำเภอดงหลวง จังหวัดราชบุรี	2-7
3-1	สมบัติที่ดิน ตำบลจอมประทัด อำเภอดงหลวง จังหวัดราชบุรี	3-3
5-1	ตัวอย่างการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน	5-2
5-2	ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของดิน ตำบลจอมประทัด อำเภอดงหลวง จังหวัดราชบุรี	5-3
6-1	เขตการใช้ที่ดิน ตำบลจอมประทัด อำเภอดงหลวง จังหวัดราชบุรี	6-5
7-1	กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2568-2572	7-6
7-2	สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน	7-9
7-3	เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณ ตำบลจอมประทัด อำเภอดงหลวง จังหวัดราชบุรี แผน 5 ปี (พ.ศ. 2568-2572)	7-10

สารบัญรูป

รูปที่		หน้า
1-1	ขั้นตอนการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล	1-4
2-1	ที่ตั้งและอาณาเขตตำบลจอมประทัด อำเภอดงเพรง จังหวัดราชบุรี	2-1
2-2	สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดราชบุรี	2-4
3-1	ทรัพยากรดิน ตำบลจอมประทัด อำเภอดงเพรง จังหวัดราชบุรี	3-4
4-1	การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลจอมประทัด อำเภอดงเพรง จังหวัดราชบุรี	4-3
4-2	ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน ตำบลจอมประทัด อำเภอดงเพรง จังหวัดราชบุรี	4-4
6-1	เขตการใช้ที่ดิน ตำบลจอมประทัด อำเภอดงเพรง จังหวัดราชบุรี	6-6

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของการวางแผนการใช้ที่ดิน

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 72 รัฐพึงดำเนินการเกี่ยวกับที่ดิน ทรัพยากรน้ำ และพลังงาน ดังต่อไปนี้

(1)วางแผนการใช้ที่ดินของประเทศ ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และศักยภาพของที่ดิน ตามหลักการอย่างยั่งยืน...

1.2 หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันกรมพัฒนาที่ดินได้ดำเนินการวางแผนการใช้ที่ดินระดับประเทศเรียบร้อยแล้ว ซึ่งเป็นการวางกรอบเชิงนโยบายมุ่งเน้นการพัฒนาด้านการเกษตรให้เกิดความสมดุลและยั่งยืนและในขณะเดียวกันต้องอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมควบคู่กับการรักษาคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม แต่ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์ที่ดินในระดับพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพและรักษาฐานการผลิตด้านทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนตลอดห่วงโซ่อุปทาน แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลจึงถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานดังกล่าว

ทั้งนี้กรมพัฒนาที่ดินได้จัดทำแผนปฏิบัติการราชการกรมพัฒนาที่ดินระยะ 5 ปี (พ.ศ.2566-2570) เพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ “เป็นองค์กรอัจฉริยะทางดิน เพื่อขับเคลื่อนการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม 15 ล้านไร่ ภายในปี 2570” ซึ่งในส่วนของประเทศในการพัฒนาที่ 2 บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินด้วยชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง (High Value Dataset) ซึ่งมีเป้าหมาย คือ การนำชุดดินที่มีมูลค่าสูงไปใช้ในการบริหารจัดการทางการเกษตร ในส่วนของตัวชี้วัด ซึ่งบริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินบนพื้นฐานของชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง ร้อยละ 100 กลยุทธ์ที่ 2 ยุทธศาสตร์แผนการใช้ที่ดินไปสู่การปฏิบัติ ได้กำหนดให้ร้อยละของแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลที่จัดทำแล้วเสร็จทั่วประเทศ ภายใน ปี 2570 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80) เป็นตัวชี้วัดหนึ่งของกลยุทธ์ดังกล่าว

1.3 วัตถุประสงค์

1.3.1 เพื่อรักษาเสถียรภาพของทรัพยากรให้เกิดความสมดุลและยั่งยืนภายใต้การพัฒนาด้านต่าง ๆ ของตำบล

1.3.2 เพื่อให้การใช้ที่ดินมีผลตอบแทนสูงสุดต่อหน่วยเนื้อที่อย่างยั่งยืน

1.3.3 เพื่อให้เกิดการกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม ที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้น และอยู่บนหลักการของโมเดลเศรษฐกิจ BCG (Bio – Circular – Green Economy: BCG Model)

1.4 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน

1.4.1 ระยะเวลา 11 กันยายน 2567 ถึง 30 กันยายน 2567

1.4.2 สถานที่ ตำบลจอมประทัด อำเภอบ้านลาด จังหวัดราชบุรี

1.5 ขั้นตอนการดำเนินงาน

1.5.1 รวบรวมข้อมูลปฐมภูมิและทรัพยากร ประกอบด้วย

1) ด้านกายภาพ ได้แก่ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรป่าไม้ ภูมิอากาศ สภาพการใช้ที่ดิน เขตป่าไม้ตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี

2) ด้านเศรษฐกิจและสังคม เช่น การถือครองที่ดิน ลักษณะทางเศรษฐกิจของตำบล จำนวนประชากร เป็นต้น

3) ด้านนโยบายและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 ยุทธศาสตร์ภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ แผนพัฒนาท้องถิ่น 4 ปี ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลตำบลหรือ องค์การบริหารส่วนตำบล

1.5.2 จัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA) เพื่อรับฟังความคิดเห็น ประเด็นปัญหา ความต้องการด้านต่าง ๆ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและเกษตรกรในตำบล

1.5.3 ประเมินคุณภาพของที่ดินของพืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือกที่มีมูลค่าของตำบล

1.5.4 สังเคราะห์ข้อมูลจากข้อ 1.5.1 ถึง 1.5.3 เพื่อใช้ประกอบการวางแผนการใช้ที่ดิน

1.5.5 กำหนด (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

1.5.6 รับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อ (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้น

1.5.7 ปรับปรุง (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินเพื่อจัดทำแผนการใช้ที่ดินฉบับสมบูรณ์

1.5.8 นำแผนการใช้ที่ดินเข้าสู่คณะกรรมการวิชาการของเขตฯ เพื่อตรวจสอบความครบถ้วน/สมบูรณ์ของเนื้อหาและองค์ประกอบ

1.5.9 เผยแพร่แผนการใช้ที่ดินเพื่อนำไปสู่การขับเคลื่อนการดำเนินงาน ประกอบด้วย

1) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น นำแผนการใช้ที่ดินที่จัดทำขึ้นไปประกอบการจัดทำแผนการพัฒนาของตำบล เพื่อนำไปสู่การของบประมาณที่มีความสอดคล้องกับศักยภาพด้านการผลิตและสภาพของทรัพยากรของตำบล

2) กรมพัฒนาที่ดิน โดยสถานีพัฒนาที่ดิน กำหนดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นในแต่ละเขตและสามารถใช้ประกอบการของบประมาณในพื้นที่อย่างมีหลักการและเป็นที่ยอมรับ

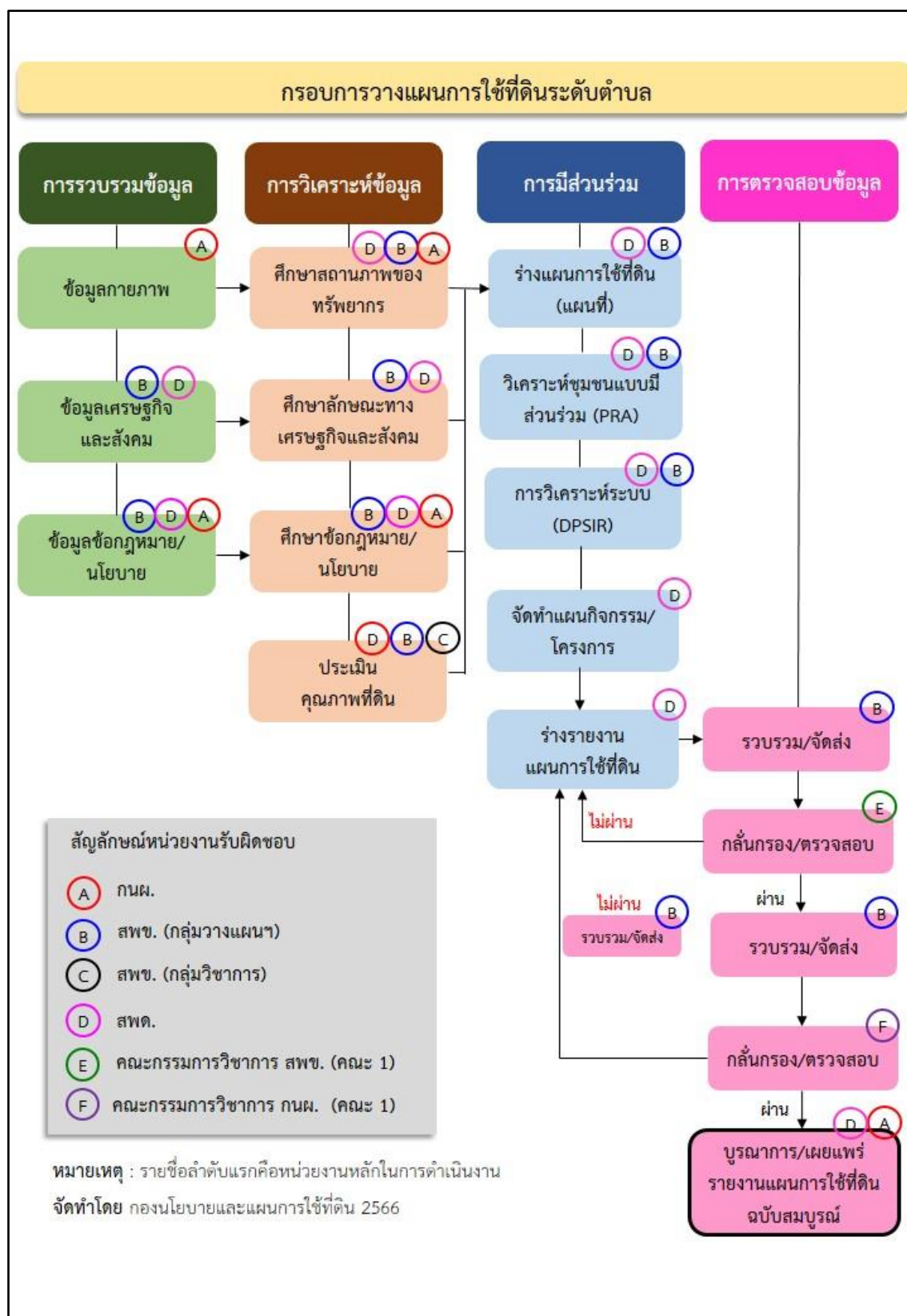

3) หน่วยงานราชการอื่น ๆ สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นในแต่ละเขต

จากขั้นตอนที่กล่าวข้างต้น สามารถจัดทำกรอบการวางแผนการใช้ที่ดินระดับแสดงดังรูปที่ 1-1

1.6 วิสัยทัศน์ของตำบล

“แหล่งผลิตข้าวพันธุ์ดีมีมาตรฐาน ชุมชนร่วมจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม อนุรักษ์สถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ สร้างการพัฒนากลุ่มอาชีพในชุมชน” (องค์การบริหารส่วนตำบลดอนทราย, 2567)

รูปที่ 1-1 กรอบการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป

2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

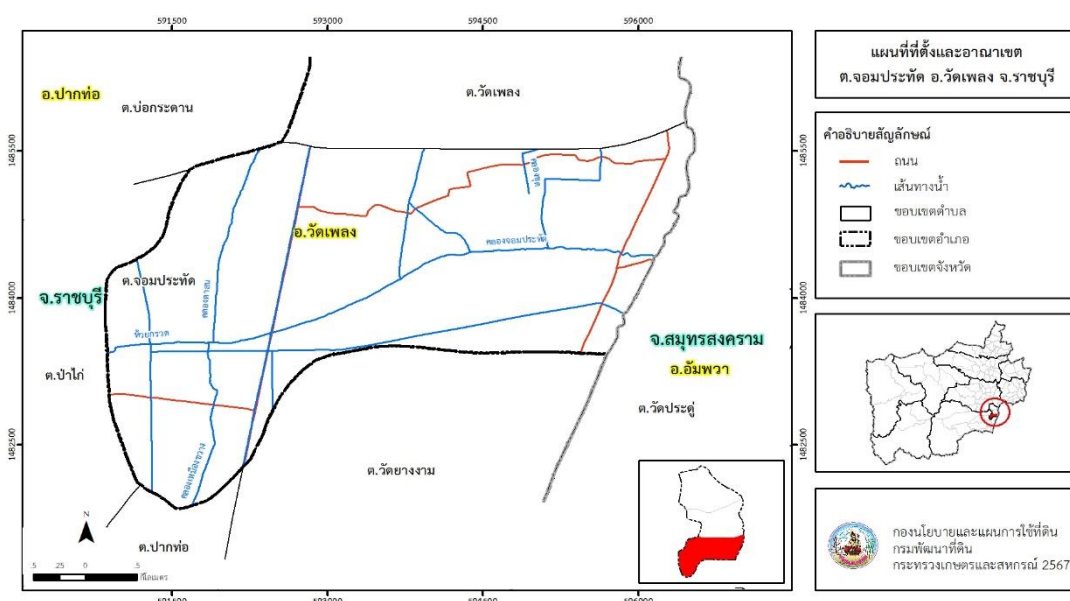
ตำบลจอมประทัด อำเภอดำรงวิทยพร จังหวัดราชบุรี ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของอำเภอดำรงวิทยพร มีพื้นที่ประมาณ 12.47 ตารางกิโลเมตร หรือ 7,793 ไร่ โดยมีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้ (รูปที่ 2-1)

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลบ่อกระดาน อำเภอดำรงวิทยพร ตำบลวัดเพลง อำเภอดำรงวิทยพร จังหวัดราชบุรี

ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลปากท่อ ตำบลวัดยางงาม อำเภอดำรงวิทยพร จังหวัดราชบุรี

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลวัดประดู่ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลป่าไผ่ อำเภอดำรงวิทยพร จังหวัดราชบุรี

รูปที่ 2-1 ที่ตั้งและอาณาเขตตำบลจอมประทัด อำเภอดำรงวิทยพร จังหวัดราชบุรี

2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง

ตำบลจอมประทัด อำเภอดำรงวิทยพร จังหวัดราชบุรี แบ่งส่วนการปกครองออกเป็น 8 หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่ 1 บ้านบางกล้วย

หมู่ที่ 5 บ้านปลายคลอง

หมู่ที่ 2 บ้านบางกระวี

หมู่ที่ 6 บ้านปากสระ

หมู่ที่ 3 บ้านต้นพลับ

หมู่ที่ 7 บ้านดอนกลาง

หมู่ที่ 4 บ้านหมู่ใหญ่

หมู่ที่ 8 บ้านดอนตาสน

2.3 สภาพภูมิประเทศ

ตำบลจอมประทัด ลักษณะพื้นที่ทั่วไปส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม มีสภาพพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ มีคลองธรรมชาติ คลองขุด คลองชลประทานไหลผ่านที่สำคัญ เช่น ห้วยกรวด คลองตาสน คลองจอมประทัด คลองขุด คลองเหมืองขวาง

2.4 สภาพภูมิอากาศ

จากการศึกษาสถิติภูมิอากาศคาบ 30 ปี (พ.ศ. 2537-2566) พบว่า ตำบลจอมประทัด อำเภอดงหลวง จังหวัดราชบุรี มีรายละเอียดดังนี้

2.4.1 อุณหภูมิ

มีอุณหภูมิโดยเฉลี่ยทั้งปี 27.7 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 36.3 องศาเซลเซียส ในเดือนเมษายน และอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 20.5 องศาเซลเซียส ในเดือนมกราคม

2.4.2 ปริมาณน้ำฝน

มีปริมาณน้ำฝนรวมทั้งปี 1,139.3 มิลลิเมตร มีฝนตกประมาณ 123 วัน เดือนที่มีฝนตกมากที่สุด ในเดือนตุลาคม มีปริมาณฝน 232.5 มิลลิเมตร และมีฝนตกประมาณ 17 วัน

2.4.3 สมดุลน้ำเพื่อการเกษตร

จากข้อมูลสถิติภูมิอากาศในคาบ 30 ปี (พ.ศ. 2537-2566) ณ สถานีตรวจอากาศจังหวัดราชบุรีได้นำมาวิเคราะห์สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร ซึ่งเป็นการวิเคราะห์หาช่วงฤดูกาลเพาะปลูกพืชตลอดจนช่วงระยะเวลาที่พืชเสี่ยงต่อการขาดน้ำ ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ คือ ปริมาณน้ำฝน และศักยภาพการคายระเหยน้ำอ้างอิง (ET_o) ซึ่งคำนวณด้วยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0 โดยใช้สมการ Penman-Monteith สามารถสรุปสมดุลของน้ำเพื่อการเกษตรในเขตอาศัยน้ำฝนได้ดังนี้

ช่วงที่เหมาะสมต่อการปลูกพืช เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่า 0.5 การระเหยจากผิวดิน และการคายน้ำของพืช เป็นช่วงที่ดินมีความชุ่มชื้นพอเหมาะต่อการเพาะปลูกพืช ซึ่งช่วงนี้เริ่มตั้งแต่ปลายเดือนเมษายนถึงปลายเดือนพฤศจิกายน

ช่วงที่มีน้ำมากเกินพอ เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่าการระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช ซึ่งช่วงนี้เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนพฤศจิกายน

ช่วงขาดน้ำ เป็นช่วงฤดูแล้งที่ค่าปริมาณน้ำฝนน้อยกว่าค่า 0.5 การระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช ซึ่งพืชอาจเสียหายจากการขาดแคลนน้ำได้ ซึ่งช่วงนี้เริ่มตั้งแต่ปลายเดือนพฤศจิกายนถึงปลายเดือนเมษายน (ตารางที่ 2-1 และรูปที่ 2-2)

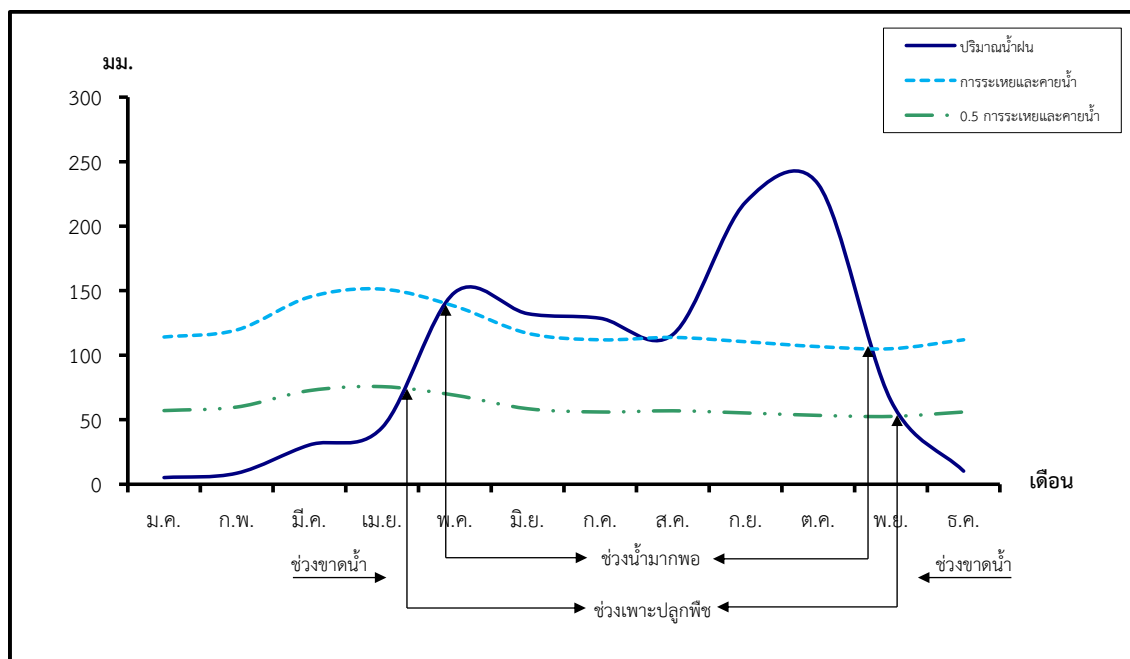
ตารางที่ 2-1 สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศจังหวัดราชบุรี¹

เดือน	อุณหภูมิ (°ซ.)			ความชื้นสัมพัทธ์ (%)	ปริมาณน้ำฝน (มม.)	จำนวนวันที่ฝนตก (วัน)	ศักยภาพการคายระเหยน้ำ ² (มม.)	ปริมาณฝนใช้การ ² (มม.)
	ต่ำสุด	สูงสุด	เฉลี่ย					
ม.ค.	20.5	31.8	25.5	72.0	5.1	1.5	114.1	5.1
ก.พ.	22.0	33.8	27.2	73.0	8.5	1.5	119.6	8.4
มี.ค.	23.9	35.3	28.8	74.0	30.4	3.4	145.1	28.9
เม.ย.	25.2	36.3	29.7	74.0	43.9	5.1	151.2	40.8
พ.ค.	25.7	35.2	29.3	79.0	148.7	15.1	138.0	113.3
มิ.ย.	25.4	34.1	28.7	80.0	132.2	15.8	117.0	104.2
ก.ค.	25.1	33.3	28.2	80.0	128.6	17.9	111.9	102.1
ส.ค.	25.0	33.3	28.1	80.0	116.0	17.6	113.8	94.5
ก.ย.	24.9	33.0	27.8	83.0	218.6	19.7	110.4	142.1
ต.ค.	24.7	31.9	27.3	86.0	232.5	17.7	106.6	146.0
พ.ย.	23.4	31.4	26.6	81.0	64.7	6.6	105.0	58.0
ธ.ค.	21.3	30.9	25.4	74.0	10.1	1.9	111.9	9.9
เฉลี่ย	23.9	33.4	27.7	78.0	-	-	-	-
รวม	-	-	-	-	1,139.3	123.8	1,444.5	853.3

หมายเหตุ : ¹เป็นสถานีตรวจอากาศที่ใกล้พื้นที่ตำบลมากที่สุด

²จากการคำนวณโดยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา (2567)

รูปที่ 2-2 สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดราชบุรี

2.5 สภาพการใช้ที่ดินปัจจุบัน

จากฐานข้อมูลของกองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน (2566) พบว่าสภาพการใช้ที่ดิน ตำบลจอมประทัด อำเภอดงหลวง จังหวัดราชบุรี ซึ่งสำรวจโดยกลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน ประกอบด้วยประเภทการใช้ที่ดินต่าง ๆ ดังนี้

2.5.1 พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 698 ไร่ หรือร้อยละ 8.96 ของเนื้อที่ตำบล

2.5.2 พื้นที่เกษตรกรรม มีเนื้อที่ 7,032 ไร่ หรือร้อยละ 90.24 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วยการใช้ประโยชน์ที่ดินด้านเกษตรกรรมต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- 1) พื้นที่นา มีเนื้อที่ 2,738 ไร่ หรือร้อยละ 35.13 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ นาข้าว
- 2) พืชไร่ มีเนื้อที่ 44 ไร่ หรือร้อยละ 0.57 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ พริก/พืชผัก พริก/มะละกอ พริก
- 3) ไม้ผล มีเนื้อที่ 3,894 ไร่ หรือร้อยละ 49.97 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ มะพร้าว ไม้ผลผสม ฝรั่ง
- 4) พืชสวน มีเนื้อที่ 339 ไร่ หรือร้อยละ 4.35 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ พืชผัก พืชสวน ไร่/เลื่อมโหม

5) สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ มีเนื้อที่ 17 ไร่ หรือร้อยละ 0.22 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ สถานที่เพาะเลี้ยงปลา

2.5.3 พื้นที่แหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 50 ไร่ หรือร้อยละ 0.64 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ คลองชลประทาน แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง บ่อน้ำในไร่นา

2.5.4 พื้นที่เบ็ดเตล็ด มีเนื้อที่ 13 ไร่ หรือร้อยละ 0.16 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ ทุ่งหญ้าสลับไม้ พุ่ม/ไม้ละเมาะ พื้นที่ถม

2.6 สภาพเศรษฐกิจและสังคม

2.6.1 ประชากร

จากหลักฐานทะเบียนราษฎร์ของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ปี 2566 พบว่า ประชากรที่อาศัยในพื้นที่ตำบลจอมประทัด มีประชากรรวม 3,502 คน แยกเป็นชาย 1,693 คน เป็นหญิง 1,809 คน ความหนาแน่นโดยเฉลี่ย 280.86 คนต่อตารางกิโลเมตร มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 1,156 ครัวเรือน เป็นครัวเรือนเกษตรที่มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 273 ครัวเรือน หรือร้อยละ 23.62 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด และเป็นครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ ครัวเรือนเกษตรที่ไม่ได้มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 883 ครัวเรือน หรือร้อยละ 76.38 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-3 และตารางที่ 2-4

ตารางที่ 2-2 จำนวนประชากรและครัวเรือน ตำบลจอมประทัด อำเภอดงหลวง จังหวัดราชบุรี ปี 2566

ตำบล/หมู่บ้าน	จำนวน ครัวเรือน	จำนวนประชากร (คน)		
		ชาย	หญิง	รวม
ตำบลจอมประทัด	1,156	1,693	1,809	3,502
หมู่ที่ 1 บางกล้วย	204	258	347	605
หมู่ที่ 2 บางกระรี้	174	229	242	471
หมู่ที่ 3 ดันพลับ	230	332	346	678
หมู่ที่ 4 หมู่ใหญ่	110	223	197	420
หมู่ที่ 5 ปลายคลอง	128	176	206	382
หมู่ที่ 6 ปากสระ	142	206	201	407
หมู่ที่ 7 ดอนกลาง	84	138	142	280
หมู่ที่ 8 ดอนตาสน	84	131	128	259

ที่มา: กรมการปกครอง (2567)

ตารางที่ 2-3 จำนวนและสัดส่วนครัวเรือน ตำบลจอมประทัด อำเภอดงหลวง จังหวัดราชบุรี ปี 2566

รายการ	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
จำนวนครัวเรือนทั้งหมด¹⁾	1,156	100.00
- จำนวนครัวเรือนเกษตรที่ขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร ²⁾	273	23.62
- จำนวนครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ และจำนวนครัวเรือนเกษตรที่ไม่ได้มาขึ้นทะเบียนฯ	883	76.38

ที่มา: 1) กรมการปกครอง (2567)

2) กรมส่งเสริมการเกษตร (2567)

2.6.2 การถือครองที่ดิน

ตำบลจอมประทัด อำเภอดงหลวง จังหวัดราชบุรี มีพื้นที่รวมทั้งหมด 7,793 ไร่ และมีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 1,156 ครัวเรือน (ตารางที่ 2-3) จากการวิเคราะห์พบการถือครองที่ดินเฉลี่ยครัวเรือนละ 6.74 ไร่ จากข้อมูลสภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบันของตำบล มีพื้นที่เกษตรกรรมทั้งหมด 7,035 ไร่ หรือร้อยละ 90.29 ของเนื้อที่ทั้งหมด และเมื่อนำมาประเมินพบการถือครองที่ดินทางการเกษตรเฉลี่ยครัวเรือนละ 25.77 ไร่

2.6.3 ลักษณะทางเศรษฐกิจและการประกอบอาชีพ

ประชากรในตำบลจอมประทัด อำเภอดงหลวง จังหวัดราชบุรี ประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีจำนวนครัวเรือนเกษตรที่ขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 273 ครัวเรือน (ตารางที่ 2-4) มีการใช้ที่ดินสำหรับปลูกมะพร้าว และข้าว ทางด้านการเลี้ยงสัตว์เกษตรกรจะมีการเลี้ยงไว้เพื่อบริโภคหากเหลือจึงจำหน่ายเป็นรายได้เสริม นอกจากนี้ประชากรยังประกอบอาชีพค้าขาย รับราชการ รับจ้างทั่วไป และอื่น ๆ บางครัวเรือนประกอบอาชีพหลายอย่างควบคู่กันไป

2.6.4 ด้านรายได้-รายจ่าย

จากข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานของกรมพัฒนาชุมชน ปี 2567 พบว่า รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 253,061 บาท รายได้บุคคลเฉลี่ยปีละ 81,669 บาท รายจ่ายครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 160,256 บาท รายจ่ายบุคคลเฉลี่ยปีละ 51,718 บาท เมื่อพิจารณาจะเห็นว่ารายได้ครัวเรือนมากกว่ารายจ่ายครัวเรือนปีละ 92,805 บาท และรายได้บุคคลมากกว่ารายจ่ายบุคคลปีละ 29,950 บาท ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-5

ตารางที่ 2-4 รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือน ตำบลจอมประทัด อำเภอดงเพรง จังหวัดราชบุรี ปี 2565

ตำบล/หมู่บ้าน	แหล่งรายได้ของครัวเรือน (บาท/ปี)				รายได้เฉลี่ย (บาท/ปี)		รายจ่ายเฉลี่ย (บาท/ปี)	
	อาชีพหลัก	อาชีพรอง	รายได้อื่น	ทำ-หาเอง	ครัวเรือน	บุคคล	ครัวเรือน	บุคคล
ตำบลจอมประทัด	225,941	14,855	10,360	1,904	253,061	81,669	160,256	51,718
หมู่ที่ 1 บางกล้วย	296,106	5,284	15,800	2,562	319,752	95,587	129,412	38,687
หมู่ที่ 2 บางกระร	200,446	33,411	11,036	179	245,071	84,716	198,991	68,787
หมู่ที่ 3 ต้นพลับ	178,788	20,729	15,988	1,088	216,594	86,842	173,912	69,729
หมู่ที่ 4 หมู่ใหญ่	237,750	0	3,880	0	241,630	65,527	128,063	34,729
หมู่ที่ 5 ปลายคลอง	203,679	2,047	4,368	415	210,509	64,678	82,884	25,466
หมู่ที่ 6 ปากสระ	268,802	17,469	8,875	5,834	300,980	95,676	205,174	65,221
หมู่ที่ 7 ดอนกลาง	257,879	16,924	8,321	2,818	285,942	80,307	213,167	59,868
หมู่ที่ 8 ดอนตาสน	193,793	17,672	6,629	4,147	222,241	72,011	156,776	50,799

ที่มา: กรมการพัฒนาชุมชน (2567)

บทที่ 3

สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ

การศึกษาสถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ตำบลจอมประทัด อำเภอดงหลวง จังหวัดราชบุรี ได้แก่ ทรัพยากรป่าไม้ ทรัพยากรน้ำ และทรัพยากรดิน ซึ่งเป็นทรัพยากรกายภาพที่สำคัญต่อการทำการเกษตร ดังนั้นจึงจำเป็นต้องทราบว่าทรัพยากรธรรมชาติแต่ละชนิดปัจจุบันมีสถานะอย่างไร เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนการใช้ที่ดินซึ่งจะนำไปสู่การกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม รวมถึงมาตรการต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ทรัพยากรป่าไม้

3.1.1 ป่าไม้ตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี

1) ป่าอนุรักษ์ ไม่พบพื้นที่ป่าอนุรักษ์ (เขตอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตวนอุทยาน เขตห้ามล่าสัตว์ป่า) ในพื้นที่

2) ป่าสงวนแห่งชาติ ได้มีการจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ 10 มีนาคม 2535 และ 17 มีนาคม 2535 แบ่งออกเป็น 3 เขต ประกอบด้วย เขตพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ (Zone C) เขตพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ (Zone E) และเขตพื้นที่ป่าที่เหมาะสมต่อการเกษตร (Zone A) จากการวิเคราะห์ข้อมูล ไม่พบพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติในพื้นที่

3.1.2 ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบชั้นคุณภาพลุ่มน้ำในพื้นที่ ได้แก่

- 1) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1B เนื้อที่ 672 ไร่
- 2) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 3 เนื้อที่ 75 ไร่
- 3) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 4 เนื้อที่ 2,358 ไร่
- 4) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 5 เนื้อที่ 25,187 ไร่

ทั้งนี้ เนื้อที่ดังกล่าวข้างต้นคำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ เป็นเนื้อที่เบื้องต้นเท่านั้น ไม่สามารถใช้อ้างอิงได้ทางกฎหมาย

3.2 ทรัพยากรน้ำ

3.2.1 ปริมาณน้ำฝน พบว่า ในพื้นที่ตำบลจอมประทัด มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในคาบ 30 ปี พ.ศ.2537-2566 มีปริมาณน้ำฝนรวม 1,139.3 มิลลิเมตรต่อปี

3.2.2 น้ำผิวดิน หมายถึง แม่น้ำลำคลอง หนอง บึง ทะเลสาบ อ่างเก็บน้ำ และแหล่งน้ำสาธารณะอื่นๆ ที่อยู่ภายในผืนแผ่นดิน ในพื้นที่ตำบลจอมประทัด มีแหล่งน้ำผิวดินธรรมชาติ ได้แก่ คลองขุด คลองจอมประทัด คลองตาสน คลองเหมืองขวาง และห้วยกรวด

3.2.3 น้ำบาดาล จากฐานข้อมูลของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล (2566) พบว่า ตำบลจอมประทัด มีจำนวนบ่อบาดาลราชการจำนวน 1 บ่อ และจำนวนบ่อบาดาลเอกชนจำนวน 1 บ่อ

3.3 ทรัพยากรดิน

ทรัพยากรดินในพื้นที่ตำบลจอมประทัด อำเภอดงหลวง จังหวัดราชบุรี พบหน่วยแผนที่ดิน 2 หน่วย แผนที่ดิน เป็นดินในพื้นที่ลุ่ม ได้แก่

- 1) หน่วยแผนที่ดิน Bk-sicA/ssub ชุดดินบางกอก มีเนื้อดินบนเป็นดินเหนียวปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ และดินล่างพบชั้นดินทราย มีเนื้อที่ 7,093 ไร่ หรือร้อยละ 91.02 ของเนื้อที่ตำบล
- 2) หน่วยแผนที่ดิน Tb-cA ชุดดินธนบุรี มีเนื้อดินบนเป็นดินเหนียว ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 700 ไร่ หรือร้อยละ 8.98 ของเนื้อที่ตำบล

ไม่พบปัญหาทรัพยากรดินทางการเกษตรตามสภาพธรรมชาติในพื้นที่ รายละเอียดของสมบัติดิน ตำบลจอมประทัด อำเภอดงหลวง จังหวัดราชบุรี ดังแสดงในตารางที่ 3-1 และแผนที่แสดงในลักษณะของชุดดิน (รูปที่ 3-1)

ตารางที่ 3-1 สมบัติดิน ตำบลจอมประทัด อำเภอดงหลวง จังหวัดราชบุรี

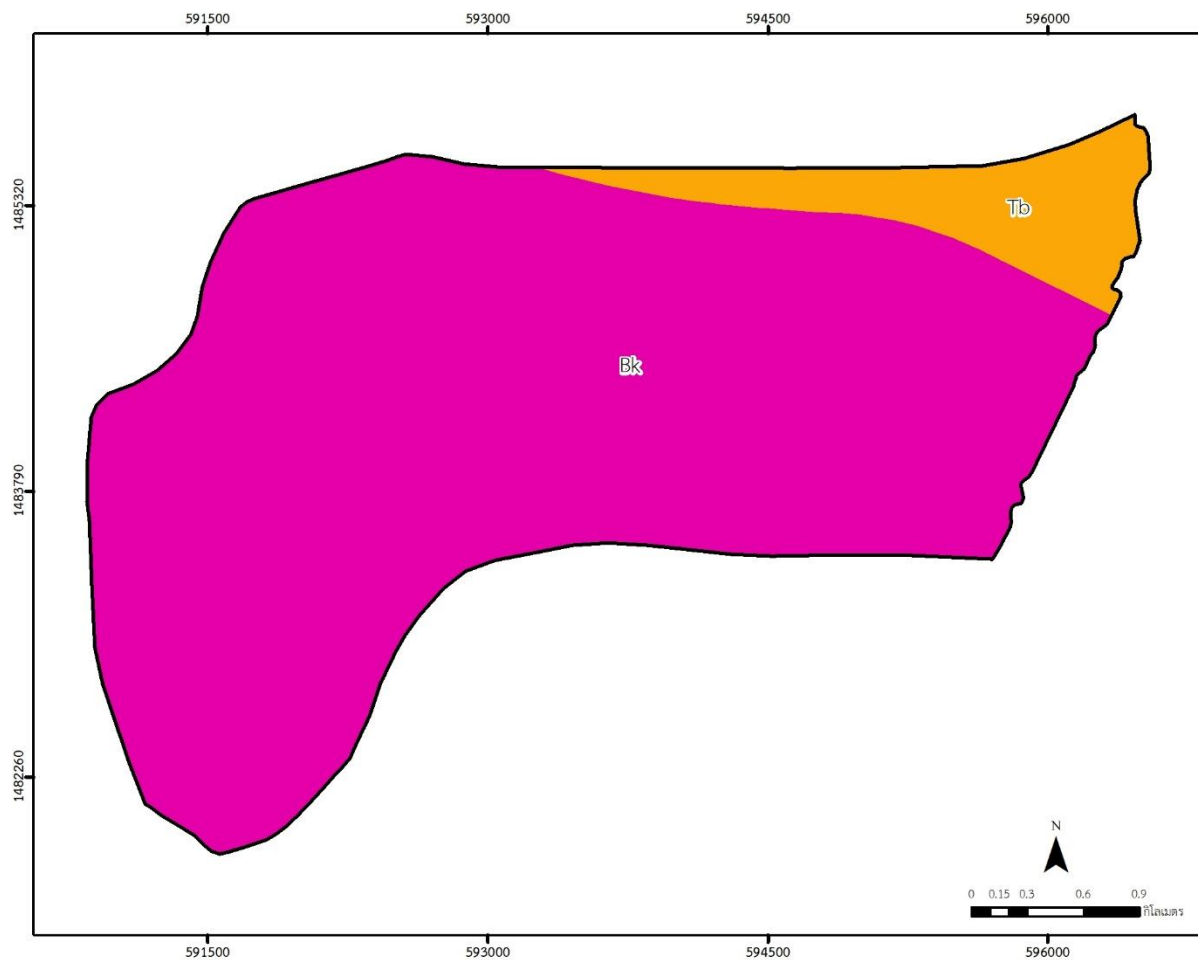
หน่วยแผนที่ดิน	ความลาดชัน (%)	ความลึก (ซม.)	การระบายน้ำ	ความอุดม สมบูรณ์ ของดิน	ความจุแลกเปลี่ยน แคตไอออน (cmol/kg)	ความอิ่มตัวเบส (%)	ปฏิกิริยาดิน		ค่าการนำ ไฟฟ้า (dS/m)	ความลึกของ ชั้นจาโรไซด์ (ซม.)	เนื้อที่	
							ดินบน	ดินล่าง			ไร่	ร้อยละ
Bk-sicA/ssub	0-2	>150	เลว	สูง	>20	>75	5.5-8.0	6.5-8.0	<2	-	7,093	91.02
Tb-cA	0-2	>150	เลว	สูง	>20	>75	6.0-6.5	7.0-8.0	<2	-	700	8.98
รวมทั้งหมด											7,793	100.00

หมายเหตุ: เนื้อที่คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

ที่มา: กองสำรวจและวิจัยทรัพยากรดิน กรมพัฒนาที่ดิน (2566)

แผนการใช้ที่ดินตำบลจอมประทัด อำเภอวัดเพลง จังหวัดราชบุรี

แผนที่ทรัพยากรดิน ต.จอมประทัด อ.วัดเพลง จ.ราชบุรี		
คำอธิบายสัญลักษณ์		
ขอบเขตตำบล		
สัญลักษณ์	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
Bk	7,093	91.02
Tb	700	8.98
รวมทั้งหมด	7,793	100.00

	กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 2567
--	---

รูปที่ 3-1 ทรัพยากรดิน ตำบลจอมประทัด อำเภอวัดเพลง จังหวัดราชบุรี

บทที่ 4

กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA)

4.1 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)

การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) เมื่อวันที่ 11 กันยายน 2567 มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

4.1.1 ปัญหาหลักของตำบลจอมประทัด คือ

- 1) ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ ดินเสื่อมโทรม ดินเป็นกรด
- 2) ปัญหาพื้นที่ขาดน้ำทำการเกษตรและน้ำอุปโภคบริโภค เหตุจากฝนทิ้งช่วง แหล่งน้ำ
ต้นเขิน
- 3) ต้นทุนการผลิตทางการเกษตรสูงและผลผลิตถูกกดราคา

4.1.2 ความต้องการของชุมชน เกษตรกร มี 3 ประการ คือ

- 1) แก้ปัญหาดินเสื่อมโทรมและฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดิน
- 2) แก้ปัญหาการขาดแคลนน้ำ ชვენ้ำแล้ง
- 3) ลดต้นทุนการผลิตด้านการเกษตรและราคาผลผลิตมีราคาสูง

ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) ได้นำมาวิเคราะห์ร่วมกับปัญหาด้านกายภาพ โดยระบบ DPSIR มีรายละเอียดดังนี้

1) แรงขับเคลื่อน (Driver) 5ประการ

- 1.1) ขาดแคลนน้ำ
- 1.2) ดินเสื่อมโทรม
- 1.3) ผลผลิตราคาตกต่ำ
- 1.4) โรคและแมลงศัตรูพืชเข้าทำลาย
- 1.5) ต้นทุนการผลิตสูง

2) แรงกดดัน (Pressure) เกิดจากปัจจัยขับเคลื่อน 5ประการ

- 2.1) จัดตารางการใช้น้ำชลประทานและจัดหาแหล่งน้ำเพิ่มเติม
- 2.2) การปรับปรุงบำรุงดิน
- 2.3) ผลผลิตสินค้ามีคุณภาพ
- 2.4) การป้องกันศัตรูพืช
- 2.5) ลดต้นทุนการผลิต

3) สภาวะ (State) ประเด็นปัญหา 4 ประการ

- 3.1) พื้นที่ดินเพื่อการเกษตรลดลง
- 3.2) ขาดน้ำเพื่อการเกษตร
- 3.3) การระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืช
- 3.4) มลพิษจากฟาร์มเลี้ยงสัตว์ และโรงงาน

4) ผลกระทบ (Impact) ประเด็นปัญหา 4 ประการ

- 4.1) ผลผลิตถูกกดราคา
- 4.2) ต้นทุนการผลิตสูง
- 4.3) รายได้ของเกษตรกรลดลง
- 4.4) ปริมาณและคุณภาพ ของผลผลิตลดลง

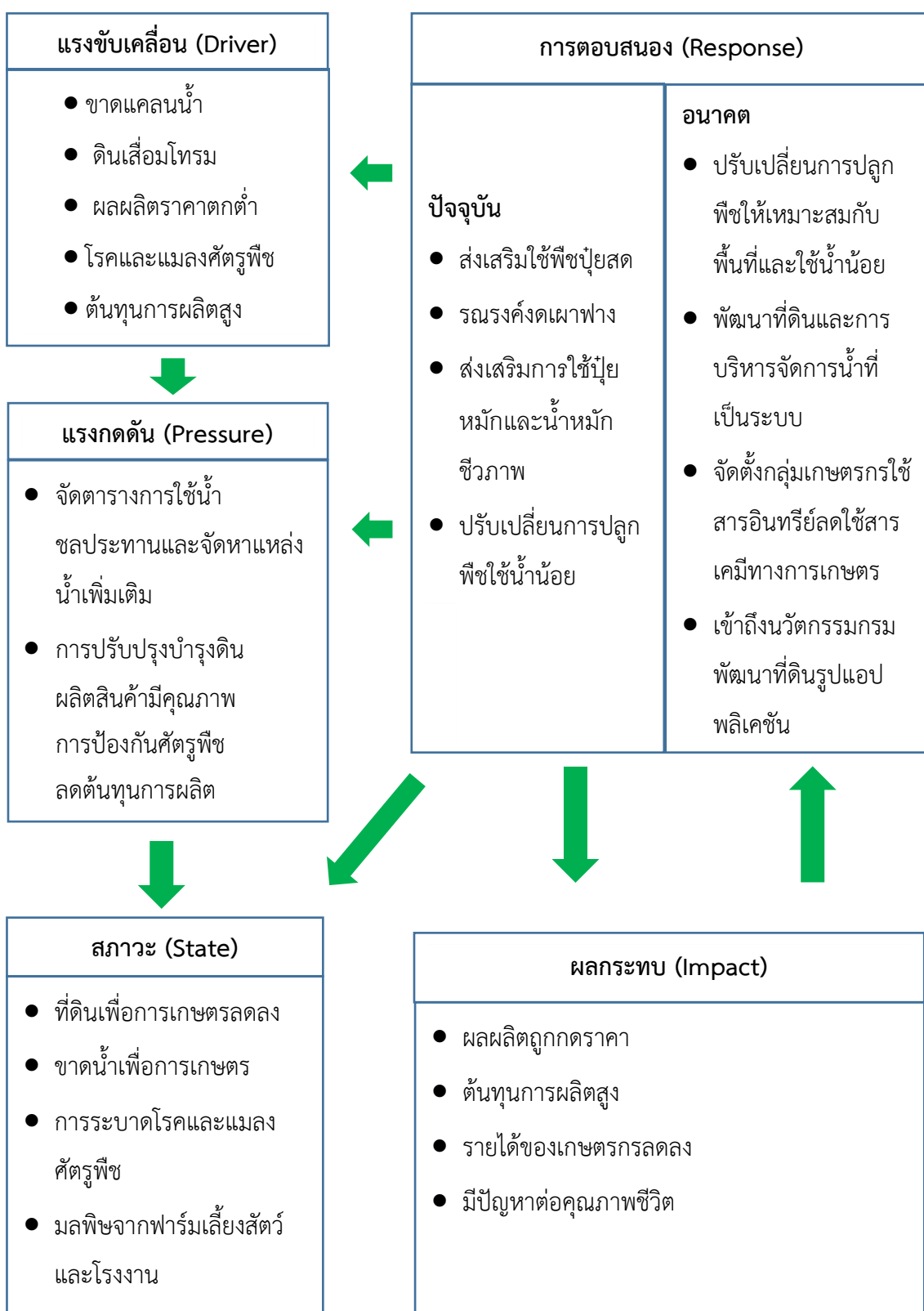
5) การตอบสนอง (Response) ของรัฐในอดีต ปัจจุบัน และในอนาคต มีดังนี้
อดีต

- 1) ส่งเสริมใช้พืชปุ๋ยสด
- 2) รณรงค์งดเผาฟาง
- 3) ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ
- 4) การเก็บตัวอย่างดิน ส่งตรวจวิเคราะห์

อนาคต

- 1) ปรับเปลี่ยนการปลูกพืชให้เหมาะสมกับพื้นที่
- 2) พัฒนาที่ดินและการบริหารจัดการน้ำที่เป็นระบบ
- 3) ตั้งกลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดใช้สารเคมีทางการเกษตร
- 4) ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านนวัตกรรมพัฒนาที่ดินรูปแบบแอปพลิเคชัน

ดังมีรายละเอียดในรูปที่ 4-1

รูปที่ 4-1 การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลจอมประทัด อำเภอดงหลวง จังหวัดราชบุรี

4.2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน

ตำบลจอมประทัด อำเภอดงหลวง จังหวัดราชบุรี มีการปลูกพืชหลัก ๆ ดังนี้

- 1) ข้าวนาปี เกษตรกรจะปลูกข้าวนาปีในช่วงฤดูฝน โดยปลูกระหว่างเดือนกรกฎาคมถึงกันยายน และจะเก็บเกี่ยวช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงธันวาคม พันธุ์ข้าวที่ปลูก ได้แก่ ข้าวเจ้าสุพรรณบุรี 1 ข้าวหอมปทุมธานี 1 กข31 กข47 และกข49
- 2) ข้าวนาปรัง เกษตรกรจะปลูกข้าวนาปรังในช่วงปลายฤดูฝนระหว่างเดือนพฤศจิกายนถึงมกราคม แต่จะมีปัญหาการขาดแคลนน้ำช่วงข้าวตั้งท้อง
- 3) พืชผัก เกษตรกรจะปลูกพืชผักหลังการเก็บเกี่ยวข้าว ได้แก่ แตงกวา ถั่วฝักยาว แตงโม กระหล่ำดอก กระหล่ำปลี ระหว่างเดือนมกราคมถึงพฤษภาคมของทุกปี
- 4) ไม้ผล ได้แก่ มะพร้าว ขนุน ฝรั่ง ลำไย มะม่วง กัลยาร สามารถปลูกได้เกือบตลอดทั้งปี
- 5) พืชไร่ ได้แก่ สับปะรด อ้อย มันสำปะหลัง
- 6) ไม้ยืนต้น ได้แก่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ยูคาลิปตัส ไม้ และสัก

เดือน ชนิดพืช	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
1.ข้าว												
2.ไม้ผล	 มะพร้าว ขนุน ฝรั่ง ลำไย											
3.พืชทางเลือก	 พืชผัก ไม้ดอก ไม้ประดับ											
4.พืชไร่	 สับปะรด อ้อย มันสำปะหลัง											
5.เกษตรผสมผสาน												

รูปที่ 4-2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน ตำบลจอมประทัด อำเภอดงหลวง จังหวัดราชบุรี

บทที่ 5

การประเมินคุณภาพที่ดิน

5.1 หลักการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ

การประเมินคุณภาพที่ดินหรือการประเมินความเหมาะสมของที่ดิน สอดคล้องตามหลักการของ FAO Framework ค.ศ. 1983 ซึ่งการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ เป็นการประเมินศักยภาพของที่ดินว่าที่ดินนั้น ๆ เหมาะสมมากหรือน้อยเพียงใดสำหรับการใช้ที่ดินประเภทต่าง ๆ หรือการปลูกพืชต่าง ๆ โดยพิจารณาจาก สภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของพืช สมบัติดินที่ได้จำแนกไว้ในแต่ละตำบล ร่วมกับการจัดการพื้นที่ เช่น ระบบชลประทาน พื้นที่ยกทรง การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เป็นต้น และนอกจากนี้พิจารณาความต้องการปัจจัยต่อการปลูกพืชแต่ละชนิด สอดคล้องตามหลักการของ FAO ได้แก่ ความต้องการด้านพืช ความต้องการด้านการจัดการ ความต้องการด้านการอนุรักษ์ (บัณฑิต และคำณ, 2542) รายละเอียดดังตารางที่ 5-1

ระดับความเหมาะสมของที่ดินได้จากการสังเคราะห์ข้อมูลดิน การจัดการที่ดิน หรือดินที่มีลักษณะเฉพาะที่เกิดขึ้นตามสภาพภูมิประเทศ (ซึ่งจะเรียกรวมว่าหน่วยที่ดิน) ลักษณะภูมิอากาศ พิจารณาร่วมกับระดับความต้องการปัจจัยต่อการเจริญเติบโตของพืชแต่ละชนิด หลังจากนั้นดำเนินการประเมินคุณภาพที่ดิน ซึ่งสามารถจำแนกระดับความเหมาะสมของที่ดินได้เป็น 4 ชั้น ได้แก่ เหมาะสมสูง (S1) เหมาะสมปานกลาง (S2) เหมาะสมเล็กน้อย (S3) และไม่เหมาะสม (N) โดยที่

S1: ไม่มีข้อจำกัดด้านที่ดินตามปัจจัยที่ใช้พิจารณา

S2: มีข้อจำกัดด้านที่ดินที่แก้ไขได้ง่ายหรือข้อจำกัดอาจไม่ส่งผลกระทบต่อ การเจริญเติบโตของพืชอย่างชัดเจน

S3: มีข้อจำกัดด้านที่ดินที่แก้ไขได้ยาก ควรปรับเปลี่ยนการผลิตเป็นพืชชนิดอื่นหรือ กิจกรรมอื่น (ส่วนใหญ่เป็นลักษณะทางกายภาพ)

N: มีข้อจำกัดที่พัฒนาหรือปรับปรุงที่ดินได้ยากมาก หากจะดำเนินการพัฒนาหรือ ปรับปรุงต้องใช้ต้นทุนสูงหรือเครื่องจักรขนาดใหญ่ แนะนำให้ปรับเปลี่ยนการผลิต

ตารางที่ 5-1 ตัวอย่างการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน

คุณภาพที่ดิน (Land Quality)	คุณลักษณะที่ดินตัวแทน (Land Characteristics)	ระดับความเหมาะสม (Land Suitability Rating)
1. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านพืช (Crop Requirements)		
1.1. การหยั่งลึกของรากพืช (r)	ความลึกของดิน	S1
1.2. ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m)	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในรอบปี	S2m
1.3. ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o)	สภาพการระบายน้ำของดิน	S2o
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านพืช (Crop Requirements)		S2om
2. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านการจัดการ (Management Requirements)		
2.1. สภาพการเขตกรรม (k)	ชั้นความยากง่ายในการ เขตกรรม (ดินบน)	S1
2.2. ศักยภาพการใช้เครื่องจักรกล (w)	ความลาดชันของพื้นที่	S3w
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านการจัดการ (Management Requirements)		S3w
3. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านการอนุรักษ์ (Conservation Requirements)		
3.1 ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e)	ความลาดชันของพื้นที่	S3e
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านการอนุรักษ์ (Conservation Requirements)		S3e
ความเหมาะสมด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินใน แต่ละหน่วยที่ดินโดยรวม		S3ew

5.2 พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบล

พืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือกของตำบล ได้แก่ มะพร้าว ข้าว พืชผัก

5.3 ระดับความเหมาะสมของที่ดิน

การประเมินคุณภาพที่ดินของพืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือก ตำบลจอมประทัด อำเภอบางบาล จังหวัดราชบุรี ได้ผลการประเมินคุณภาพที่ดิน ดังตารางที่ 5-2

ตารางที่ 5-2 ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของดิน ตำบลจอมประทัด อำเภอดงเพรง จังหวัดราชบุรี

หน่วยที่ดิน	มะพร้าว	ข้าว	พืชผัก
Bk-sicA/ssub	N	S1	N
Tb-cA	S1	S1	N

หมายเหตุ: * หมายถึง หน่วยแผนที่ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ของดินต่างจากหน่วยแผนที่ดินเดียวกัน

ความหมายของสัญลักษณ์แสดงข้อจำกัดชั้นความเหมาะสม

- e = ความเสียหายจากการกัดกร่อน
- w = ศักยภาพการใช้เครื่องจักร
- r = สภาพการหยั่งลึกของราก
- z = สารพิษ
- x = การมีเกลือมากเกินไป
- m = ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช
- o = ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช
- n = ความจุในการดูดซับธาตุอาหาร
- s = ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร

บทที่ 6

แผนการใช้ที่ดิน

6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

ตามที่กรมพัฒนาที่ดินได้จัดทำแผนปฏิบัติการราชการกรมพัฒนาที่ดินระยะ 5 ปี (2566-2570) เพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ คือ “เป็นองค์การอัจฉริยะทางดิน เพื่อขับเคลื่อนการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม 15 ล้านไร่ ภายในปี 2570” ซึ่งในส่วนของประเด็นการพัฒนาด้าน 2 บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินด้วยชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง (High Value Dataset) ซึ่งมีเป้าหมาย คือ การนำชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง ไปใช้ในการบริหารจัดการทางการเกษตร ในส่วนของตัวชี้วัด บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินบนพื้นฐานของชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง ร้อยละ 100 กลยุทธ์ที่ 2 ยุทธศาสตร์แผนการใช้ที่ดินไปสู่การปฏิบัติ ได้กำหนดให้ ร้อยละของแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลที่จัดทำแล้วเสร็จทั่วประเทศ ภายใน ปี 2570 (ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80) เป็นตัวชี้วัดหนึ่งของกลยุทธ์ดังกล่าว

การวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลเป็นการวางกรอบและนโยบายการพัฒนาพื้นที่ให้เกิดการใช้ที่ดินอย่างสมดุลและยั่งยืน เป็นการกำหนดแนวทางใช้ที่ดินให้ตรงกับศักยภาพโดยเฉพาะทางด้านการเกษตร และนำไปสู่การกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม ที่มีความสอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ทั้งนี้ การใช้ขอบเขตการปกครองในระดับตำบลจะนำไปสู่การพัฒนาเชิงพื้นที่ที่มีเป้าหมายและทิศทางสอดคล้องตามบริบทของแต่ละตำบล และมีผู้รับผิดชอบโดยตรง คือ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแผนการใช้ที่ดินในระดับที่ใหญ่กว่านี้อาจไม่สามารถนำมาใช้ปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ได้อย่างเป็นรูปธรรม เนื่องจากเป็นแผนงานสำหรับนำไปใช้ปฏิบัติงานเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ในภาพรวม

ทั้งนี้แผนการใช้ที่ดินเป็นผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม โดยได้ฐานข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ และข้อมูลปฐมภูมิจากการสำรวจภาคสนาม การศึกษาด้านกายภาพ ได้จาก การวิเคราะห์สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ อาทิ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ และทรัพยากรป่าไม้ร่วมกับการพิจารณาลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดินข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ในเขตป่าไม้ตามกฎหมาย เช่น เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตอุทยานแห่งชาติ เขตป่าสงวนแห่งชาติ และนโยบายของรัฐที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ที่มีมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการใช้ที่ดิน มติคณะรัฐมนตรีเรื่องการจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ เป็นต้น ประกอบกับการพิจารณาจากทิศทางตามกรอบนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดเขตการใช้ที่ดินภายในพื้นที่ตำบล เช่น ยุทธศาสตร์ของจังหวัด ร่วมกับความต้องการของท้องถิ่น สามารถกำหนดแนวทางการใช้ที่ดินตามศักยภาพของทรัพยากร เพื่อการรักษาคุณภาพของลักษณะทางนิเวศวิทยาและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยคำนึงถึงสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนในพื้นที่ ซึ่งข้อมูลนี้ส่วนหนึ่ง

ได้มาจากการวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม (PRA) ทำการสังเคราะห์ข้อมูลทุกด้านเพื่อเพื่อให้ได้เขตการใช้ที่ดินที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ต่อไป

6.2 เขตการใช้ที่ดิน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม พบว่าแผนการใช้ที่ดินตำบลจอมประทัด อำเภอดงหลวง จังหวัดราชบุรี สามารถกำหนดออกเป็น 4 เขตหลัก ได้แก่ เขตเกษตรกรรม เขตชุมชน และสิ่งปลูกสร้าง เขตแหล่งน้ำ เขตพื้นที่อื่น ๆ มีรายละเอียดดังนี้ (ตารางที่ 6-1 และรูปที่ 6-1)

6.2.1 เขตเกษตรกรรม

มีเนื้อที่ 7,029 ไร่ หรือร้อยละ 90.20 ของเนื้อที่ตำบล แบ่งออกเป็น 5 เขต ดังนี้

1) เขตปลูกข้าว

มีเนื้อที่ 2,735 ไร่ หรือร้อยละ 35.10 ของเนื้อที่ตำบล เป็นพื้นที่เขตทำนาขั้นดี ทั้งหมด ส่วนใหญ่ทำนาปี พื้นที่เขตชลประทานทำนาปรัง และบางพื้นที่หลังทำนาปลูกพืชไร่และพืชผัก

ข้อเสนอแนะในการใช้พื้นที่

- ปรับปรุงบำรุงดิน โดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยพืชสด หรือปุ๋ยชีวภาพ ควบคู่กับการรณรงค์เฝ้าติดตามเพื่อปรับปรุงบำรุงดิน เพื่อลดปัญหาโรคและแมลงศัตรูข้าว ยกระดับและส่งเสริมการปลูกข้าวให้ได้ผลผลิตสูงและลดต้นทุนการผลิต

2) เขตปลูกพืชไร่

มีเนื้อที่ 29 ไร่ หรือร้อยละ 0.37 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วย สับปะรด อ้อย มันสำปะหลัง เป็นเขตที่ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ บางพื้นที่พบดินเป็นกรดจัด มีการชะล้างพังทลายของหน้าดินและขาดแคลนน้ำ เนื่องจากฝนทิ้งช่วง

ข้อเสนอแนะในการใช้พื้นที่

- ปรับปรุงบำรุงดิน โดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยพืชสด หรือปุ๋ยชีวภาพ ควบคู่กับการใช้ปุ๋ยเคมีในอัตราส่วนที่เหมาะสม

- ควรเก็บตัวอย่างดินเพื่อวิเคราะห์ค่าความเป็นกรดเป็นด่าง หากพบว่าดินเป็นกรดจัดควรใช้ปูนทางการเกษตร เช่น ปูนขาว โดโลไมท์ หินปูนบด เพื่อปรับค่าความเป็นกรดเป็นด่างให้เหมาะสมกับการเจริญเติบโตของพืช

- ป้องกันการชะล้างพังทลายของหน้าดิน โดยการสร้างระบบอนุรักษ์ดินและน้ำทั้งวิธีพืชและวิธีกล

- พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

- ปรับระบบการปลูกพืชที่เหมาะสม จะช่วยรักษาความอุดมสมบูรณ์ของดินลดจำนวนโรคและแมลงศัตรูพืชให้น้อยลง และลดการชะล้างพังทลายของดิน

3) เขตปลูกไม้ผล

มีเนื้อที่ 3,908 ไร่ หรือร้อยละ 50.16 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย ไม้ผลผสม มะพร้าว มะม่วง ขนุน ลำไย ฝรั่ง ทูเรียน เป็นต้น เป็นเขตที่ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ บางพื้นที่เป็นดินตื้น ดินเป็นทรายจัด มีการชะล้างพังทลายของดินสูงในพื้นที่ลาดชัน และขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง

ข้อเสนอแนะในการใช้พื้นที่

- ปรับปรุงบำรุงดิน โดยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์หรือปุ๋ยชีวภาพ ควบคู่กับการใช้ปุ๋ยเคมี ในอัตราส่วนที่เหมาะสม
- ป้องกันการชะล้างพังทลายของหน้าดิน โดยการสร้างระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ทั้งวิธีพืชและวิธีกล
- พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร
- ปรับระบบการปลูกพืชที่เหมาะสม จะช่วยรักษาความอุดมสมบูรณ์ของดินลดจำนวนโรคและแมลงศัตรูพืชให้น้อยลง และลดการชะล้างพังทลายของดิน

4) เขตปลูกพืชทางเลือก

มีเนื้อที่ 339 ไร่หรือร้อยละ 4.35 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วย พืชผัก ไม้ดอก ไม้ประดับ เป็นต้น เป็นเขตที่ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ บางพื้นที่เป็นดินตื้นมีการชะล้างพังทลายของดิน สูงในพื้นที่ลาดชันและขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง

ข้อเสนอแนะในการใช้พื้นที่

- ปรับปรุงบำรุงดิน โดยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์หรือปุ๋ยชีวภาพ ควบคู่กับการใช้ปุ๋ยเคมี ในอัตราส่วนที่เหมาะสม
- ป้องกันการชะล้างพังทลายของหน้าดิน โดยการสร้างระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ทั้งวิธีพืชและวิธีกล
- พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร
- ปรับระบบการปลูกพืชที่เหมาะสม จะช่วยรักษาความอุดมสมบูรณ์ของดินลดจำนวนโรคและแมลงศัตรูพืชให้น้อยลง และลดการชะล้างพังทลายของดิน

5) เขตประมง

มีเนื้อที่ 17 ไร่หรือร้อยละ 0.22 ของเนื้อที่ตำบล เป็นเขตที่ทำกิจกรรมด้านการประมง

6.2.2 เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง

มีเนื้อที่ 699 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 8.96 ของเนื้อที่ตำบลประกอบด้วย 3 เขตรอง ได้แก่ เขตชุมชน/สถานที่ราชการ เขตอุตสาหกรรม/แหล่งรับซื้อผลผลิต และเขตการใช้พื้นที่เฉพาะ

6.2.3 เขตแหล่งน้ำ

มีเนื้อที่ 52 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.67 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วย 2 เขตรอง ได้แก่ เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ และเขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น ซึ่งแหล่งน้ำเหล่านี้ใช้ประโยชน์ทั้งด้านเก็บน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค และใช้ในการด้านการเกษตร ตลอดจนเป็นแหล่งอาหารธรรมชาติ และแหล่งเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของชุมชน

6.2.4 เขตพื้นที่อื่น ๆ

มีเนื้อที่ 13 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.17 ของเนื้อที่ตำบล เป็นเขตที่มีลักษณะการใช้ที่ดินที่มีความเฉพาะ เช่น ทุ่งหญ้าธรรมชาติ ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม บ่อลูกวัง บ่อดิน เป็นต้น

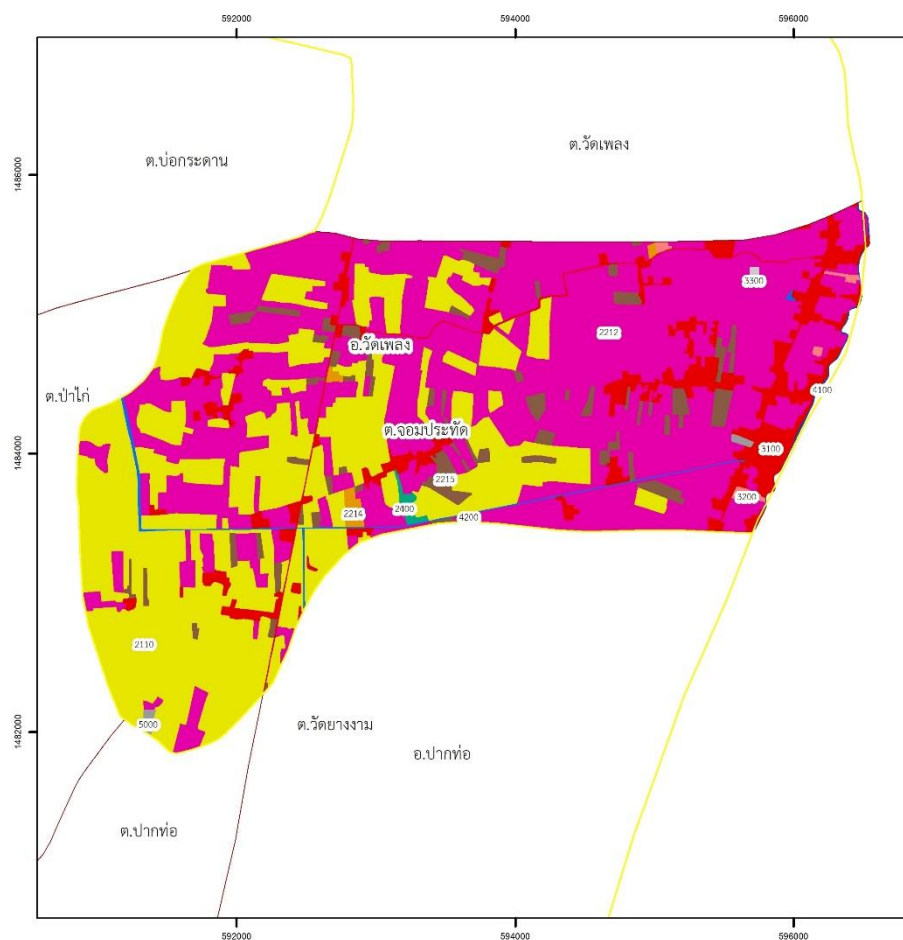
ตารางที่ 6-1 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลจอมประทัด อำเภอดงหลวง จังหวัดราชบุรี

เขตการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
	ไร่	ร้อยละ
1 เขตเกษตรกรรม	7,029	90.20
1.1 เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตขั้นดี	2,735	35.10
เขตทำนา (ขั้นดี)	2,735	35.10
1.2 เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง	4,276	54.88
เขตปลูกไม้ผล (ศักยภาพสูง ประเภท1)	3,908	50.16
เขตปลูกพืชไร่ (ศักยภาพสูง ประเภท1)	29	0.37
เขตปลูกพืชทางเลือก (ศักยภาพสูง ประเภท1)	339	4.35
1.3 เขตประมง	17	0.22
2 เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	699	8.96
เขตชุมชน/สถานที่ราชการ	671	8.61
เขตอุตสาหกรรม/แหล่งรับซื้อผลผลิต	21	0.27
เขตการใช้พื้นที่เฉพาะ	6	0.08
3 เขตแหล่งน้ำ	52	0.67
เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ	11	0.14
เขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น	41	0.53
4 เขตพื้นที่อื่น ๆ	13	0.17
ผลรวมทั้งหมด	7,793	100.00

หมายเหตุ: เนื้อที่คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

แผนการใช้ที่ดินตำบลจอมประทัด อำเภอดงเพรง จังหวัดราชบุรี

แผนการใช้ที่ดิน ตำบลจอมประทัด อำเภอดงเพรง จังหวัดราชบุรี

สัญลักษณ์	แผนการใช้ที่ดิน	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
2110	เขตทำนา (ขั้นดี)	2,735	35.10
2212	เขตปลูกไม้ผล (ศักยภาพสูง ประเภท1)	3,908	50.16
2214	เขตปลูกพืชไร่ (ศักยภาพสูง ประเภท1)	29	0.37
2215	เขตปลูกพืชทางเลือก (ศักยภาพสูง ประเภท1)	339	4.35
2400	เขตประมง	17	0.22
3125	เขตชุมชน/สถานที่ราชการ	671	8.61
3200	เขตอุตสาหกรรม/แหล่งรับซื้อผลผลิต	21	0.27
3300	เขตการใช้พื้นที่เฉพาะ	6	0.08
4100	เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ	11	0.14
4200	เขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น	41	0.53
5000	เขตพื้นที่อื่น ๆ	13	0.17
ผลรวมทั้งหมด		7,793	100.00

รูปที่ 6-1 แผนการใช้ที่ดิน ตำบลจอมประทัด อำเภอดงเพรง จังหวัดราชบุรี

บทที่ 7

การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน

7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน

ภายหลังการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลจอมประทัด อำเภอดงหลวง จังหวัดราชบุรีแล้ว จะต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

7.1.1 จัดทำเป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณและกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2568 ถึง 2572

7.1.2 นำแผนการใช้ที่ดินตำบลจอมประทัดไปนำเสนอต่อองค์การบริหารส่วนตำบลจอมประทัด เพื่อมีมติให้ความร่วมมือกับกรมพัฒนาที่ดินดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในแผน และได้รับการเชื่อมโยงสู่แผนพัฒนาตำบล

7.1.3 สถานีพัฒนาที่ดินราชบุรี เสนอเป้าหมายและงบประมาณให้รายงานมายังกรมพัฒนาที่ดิน

7.1.4 กรมพัฒนาที่ดินพิจารณาสนับสนุนงบประมาณกิจกรรมและโครงการตามเป้าหมายที่กำหนดในแผนการใช้ที่ดิน

7.1.5 สถานีพัฒนาที่ดินราชบุรี นำเสนอต่อที่ประชุมจังหวัด/อำเภอ เพื่อสร้างการรับรู้และประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานอื่น นำโครงการภายใต้หน่วยงานมาพัฒนาพื้นที่ตามแผนการใช้ที่ดินกำหนด

7.2 กิจกรรมที่จะดำเนินการของกรมพัฒนาที่ดิน

งบประมาณที่กำหนดไว้เป็นการประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ (ตารางที่ 7-1)

เขตเกษตรกรรม

1) ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ ดินเสื่อมโทรม / ดินเป็นกรด

เนื่องจากดินเสื่อมโทรมจากการใช้ประโยชน์มาเป็นเวลานาน บางพื้นที่โครงการของดินแน่นทึบ บางครั้งพบชั้นดินดานเกษตรกรต้องใช้ไถระเบิดดินดานซึ่งมีต้นทุนสูง ดินมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเคมี ทั้งค่าความเป็นกรด-ด่าง (pH) ปริมาณธาตุอาหารในดินส่งผลให้ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ เกษตรกรต้องใช้ปุ๋ยในปริมาณเพิ่มขึ้น เพื่อให้ได้ผลผลิตตามที่ต้องการ สถานีพัฒนาที่ดินราชบุรี มีแผนงาน / โครงการปรับปรุงบำรุงดิน ดังนี้

- (1) การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด
- (2) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด
- (3) การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์ทางการเกษตร

- (4) การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร
- (5) การรณรงค์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท
- (6) การจัดหาปุ๋ยอินทรีย์
- (7) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด
- (8) ส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

2) **พื้นที่น้ำไม่เพียงพอฤดูแล้ง** เนื่องจากตำบลจอมประทัดประสบปัญหาภัยแล้ง ฝนทิ้งช่วง ติดต่อกันเป็นเวลานาน เกษตรกรขาดแคลนน้ำในการทำเกษตรกรรมแม้จะอยู่ในเขตชลประทาน บางครั้งต้องซื้อน้ำเพื่อมาใช้ในการแปลงเกษตร หรือลดพื้นที่การปลูกพืชลง เหล่านี้ล้วนเป็นการเพิ่มต้นทุนทั้งสิ้น มีแผนงาน/โครงการบริหารจัดการน้ำ ดังนี้

- (1) การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ
- (2) การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

3) **ต้นทุนการผลิตทางการเกษตรสูง** ได้แก่ (1) ต้นทุนการจัดการดิน เนื่องจากดินเสื่อมโทรม เกษตรกรต้องใช้ปุ๋ยในปริมาณเพิ่มขึ้นเพื่อให้ได้ผลผลิตตามที่ต้องการ (2) ต้นทุนการจัดการน้ำ การเพิ่มต้นทุนจากการปรับปรุงแหล่งน้ำและหาแหล่งน้ำ (3) ต้นทุนด้านการจัดการพืช สืบเนื่องจากปัญหาด้านดินและน้ำ ส่งผลต่อพืชที่ปลูกทำให้พืชไม่แข็งแรง พบโรคและแมลงระบาด จำเป็นต้องใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัด มีแผนงาน/โครงการบริหารจัดการน้ำ ดังนี้

- (1) การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด
- (2) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด
- (3) การรณรงค์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท
- (4) ส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์ทางการเกษตร
- (5) การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร
- (6) การจัดหาปุ๋ยอินทรีย์
- (7) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด
- (8) ส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

7.3 กิจกรรมที่จะดำเนินงานของหน่วยงานอื่น (ตารางที่ 7-2)

7.3.1 เขตเกษตรกรรม

1) เขตปลูกข้าว เขตปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น เขตปลูกพืชทางเลือก

- (1) การอบรมให้ความรู้การเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย (GAP) (กรมวิชาการเกษตร)
- (2) ขอรับการสนับสนุนการขุดลอกคลองส่งน้ำ สระเก็บน้ำ และปรับปรุงระบบกักเก็บน้ำ (กรมการปกครองส่วนท้องถิ่น)
- (3) ขอรับการสนับสนุนการเจาะบ่อบาดาล (หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา/กรมทรัพยากรน้ำ)
- (4) การอบรมให้ความรู้เรื่องการปลูกพืชใช้น้ำน้อย (กรมส่งเสริมการเกษตร)
- (5) การอบรมให้ความรู้เรื่องการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว และการป้องกันกำจัดศัตรูข้าว (กรมการข้าว)
- (6) ตลาดนำการผลิตปลูกพืชหรือเลี้ยงสัตว์ที่ตลาดต้องการ/รองรับ/ประกันราคา และควบคุมราคาปุ๋ยเคมีและสารเคมีทางการเกษตรไม่ให้สูงเกินจริง (สำนักงานพาณิชย์จังหวัด / สำนักงานสหกรณ์จังหวัด)

2) เขตปศุสัตว์

- ส่งเสริม/สนับสนุนความรู้ด้านการเลี้ยงสัตว์ การสุขาภิบาลสัตว์ (สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด)

7.3.2 เขตแหล่งน้ำ

- (1) สนับสนุนการพัฒนาเพื่อเพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำ และการระบายน้ำ (สำนักงานชลประทานจังหวัด)
- (2) ขอสนับสนุนการเจาะบ่อบาดาลเพื่อใช้ด้านการเกษตรและเพื่ออุปโภค-บริโภค (หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา/กรมทรัพยากรน้ำ)

7.4 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากการดำเนินการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนที่องค์การบริหารส่วนตำบลจอมประทัด เมื่อวันที่ 11 กันยายน 2567 ได้มีความต้องการของประชาชนที่ต้องการให้ดำเนินการเกี่ยวกับการแก้ปัญหาดินเสื่อมโทรมและฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดิน ดินแน่นทึบ ดินเป็นกรด ดินเกิดจากชะล้างพังทลาย ขาดแคลนน้ำสำหรับการเกษตรและน้ำเพื่ออุปโภคบริโภค

เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนและการแก้ไขปัญหาเชิงพื้นที่ ของตำบลจอมประทัด อำเภอดงหลวง จังหวัดราชบุรี กรมพัฒนาที่ดินได้วิเคราะห์เบื้องต้น ดังต่อไปนี้

ปัญหาของตำบลจอมประทัด ในภาพรวมสรุปได้ว่า มีปัญหาสำคัญ 2 ประการ คือ (1) ปัญหาดินเสื่อมโทรม และความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ (2) ปัญหาขาดแคลนน้ำในฤดูแล้งแม้อยู่ในเขตชลประทาน และมีปัญหารองลงมา คือ ต้นทุนการผลิตสูง

ในกรณีของปัญหาความเสื่อมโทรมของที่ดินนั้นจะรวมถึง (1) การชะล้างพังทลายของดิน (2) ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ (3) ดินแน่นทึบ (4) ดินเป็นกรด โดยในพื้นที่ตำบลจอมประทัด ขาดแคลนน้ำ ทั้งน้ำเพื่ออุปโภค-บริโภคและน้ำเพื่อการเกษตร ประกอบกับภัยแล้งฝนทิ้งช่วงเป็นเวลานาน ในส่วนของปัญหาความอุดมสมบูรณ์ของดินที่เกิดขึ้นนั้น เนื่องจากการใช้ที่ดินติดต่อกันเป็นเวลานานโครงสร้างของดินได้มีการเปลี่ยนแปลง ในพื้นที่ที่มีการไถพรวนด้วยเครื่องจักรกลติดต่อกันเป็นระยะเวลานานทำให้ดินแน่นตัว น้ำในดินและอากาศในดินที่เคยมีอยู่สูญหายไป ส่วนธาตุอาหารและอินทรีย์วัตถุ ก็มีปริมาณลดลงเช่นเดียวกัน เนื่องจากพืชนำไปใช้ และอินทรีย์วัตถุได้สลายตัวไป

ปัญหาขาดแคลนน้ำ เนื่องจากปัญหาภัยแล้ง ฝนทิ้งช่วงเป็นเวลานาน แหล่งน้ำต้นเขินกักเก็บน้ำได้ไม่เต็มที่ ทำให้เกษตรกรขาดแคลนน้ำเพื่ออุปโภค บริโภค รวมถึงเพื่อทำการเกษตร ส่งผลให้พืชที่ปลูกชะงักการเจริญเติบโต ผลผลิตที่ได้ไม่มีคุณภาพ ผลผลิตลดลง ทำให้เกษตรกรต้องลดพื้นที่ปลูกพืช ส่งผลให้เกษตรกรขาดรายได้

ส่วนปัญหารองลงมาคือต้นทุนการผลิตสูง เกิดจากสาเหตุหลายประการด้วยกัน (1) ปัญหาดินเสื่อมโทรมและความอุดมสมบูรณ์ต่ำ เกษตรกรต้องใช้ปุ๋ยเคมีในปริมาณมากในการปรับปรุงบำรุงดิน โครงสร้างของดินไม่ดีทำให้ต้องมีต้นทุนในการเตรียมดินสูงขึ้น (2) ปัญหาเรื่องโรค แมลง วัชพืช เกษตรกรต้องใช้สารเคมีในการป้องกัน กำจัด ซึ่งมีราคาค่อนข้างแพง

ประเด็นปัญหาจากข้อเสนอของประชาชนอยากให้แก้ปัญหारेื่อง (1) ต้องการให้ภาครัฐช่วยเหลือด้านการสนับสนุนโครงการเกี่ยวกับการปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยอินทรีย์ ปูนเพื่อการเกษตร และปุ๋ยพืชสด เพื่อปรับปรุงบำรุงดินและลดการใช้ปุ๋ยเคมีลง รวมถึงโครงการสนับสนุนวัสดุ-อุปกรณ์ในการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ น้ำหมักชีวภาพ สารไล่แมลง เมล็ดพันธุ์ปุ๋ยพืชสด อย่างต่อเนื่อง (2) ประเด็นปัญหาเรื่องขาดแคลนน้ำ แหล่งน้ำต้นเขิน เกษตรกรต้องการให้หน่วยงานภาครัฐช่วยขุดลอกแหล่งน้ำธรรมชาติ สระเก็บน้ำ และสระเก็บน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานของกรมพัฒนาที่ดิน เนื่องจากมีตะกอนดินลงไป ในสระทำให้สระเก็บน้ำได้น้อย นอกจากนี้เกษตรกรขอรับการสนับสนุนการขุดบ่อบาดาล เพื่อเพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำ ระบบท่อส่งน้ำสำหรับการเกษตรเพื่อกระจายน้ำให้พื้นที่ห่างไกลและไม่มีสระเก็บน้ำ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลประเด็นปัญหาเบื้องต้นที่มีอยู่ในปัจจุบันแล้ว สรุปได้ว่า ไม่สามารถแก้ปัญหาได้โดยวิธีการใดวิธีการหนึ่ง หรือแก้ปัญหาหมู่บ้านใดหมู่บ้านหนึ่งแล้วจะแก้ปัญหาก็ได้โดยสิ้นเชิง การแก้ปัญหาก็จะต้องดำเนินการทั้งตำบลควบคู่กันไป ด้วยการพัฒนาที่ดินและน้ำที่เป็นระบบ เพื่อลดปัญหา

การชะล้างพังทลายของดินด้วยระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ จากนั้นปรับปรุงบำรุงดินเพื่อเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน ร่วมกับการจัดการบริหารจัดการน้ำ ได้แก่ การขุดลอกคลอง ก่อสร้างสระน้ำ ฝายกั้นน้ำ คลองส่งน้ำ คลองระบายน้ำหรือผนังป้องกันน้ำท่วม การขุดบ่อบาดาล ปรับรูปที่ดินปรับเปลี่ยนกิจกรรมการผลิต เพื่อให้การใช้ที่ดินสามารถใช้พื้นที่ได้อย่างต่อเนื่องและเกิดประโยชน์ทั้งตัวเกษตรกร ชุมชน ในด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมต่อไป

ตารางที่ 7-1 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2568-2572

เขตการใช้ที่ดิน (เกษตรกรรม)	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (บาท)
1. เขตทำนา เนื้อที่ 2,735 ไร่	1.การปรับปรุงบำรุงดิน	
	1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	140,400
	1.2 การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด	990,000
	1.3 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด	90,000
	1.4 อนุรักษ์ดินและน้ำเพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุ	22,800
	1.5 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	40,000
2.เขตปลูกพืชไร่ เนื้อที่ 29 ไร่	1.การปรับปรุงบำรุงดิน	
	1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	1,885
	1.2 การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด	19,800
	1.3 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด	1,740
	1.4 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	10,000
	1.5 จัดหาปุ๋ยอินทรีย์	47,600
	1.6 ส่งเสริมการปรับปรุงพื้นที่ดินกรด	280

แผนการใช้ที่ดินตำบลจอมประทัด อำเภอวัดเพลง จังหวัดราชบุรี

ตารางที่ 7-1 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน (เกษตรกรรม)	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (บาท)
2.เขตปลูกพืชไร่ เนื้อที่ 29 ไร่	2.การบริหารจัดการน้ำ	
	2.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็กในไร่นานอกเขตชลประทาน	17,800
	3.การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน	
	3.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	192,000
3.เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 3,908 ไร่	1.การปรับปรุงบำรุงดิน	
	1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	50,700
	1.2 การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด	495,000
	1.3 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด	45,000
	1.4 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	50,000
	1.5 จัดหาปุ๋ยโดโลไมท์	2,975,000
	1.6 ส่งเสริมการปรับปรุงพื้นที่ดินกรด	17,500
	2.การบริหารจัดการน้ำ	
	2.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็กในไร่นานอกเขตชลประทาน	35,600
	3.การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน	
	3.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	120,000

แผนการใช้ที่ดินตำบลจอมประทัด อำเภอวัดเพลง จังหวัดราชบุรี

ตารางที่ 7-1 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน (เกษตรกรรม)	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (บาท)
4.เขตปลูกพืชทางเลือก เนื้อที่ 339 ไร่	1.การปรับปรุงบำรุงดิน	
	1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	3,900
	1.2 การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด	49,500
	1.3 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด	4,500
	1.4 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	5,000
	2.การบริหารจัดการน้ำ	
	2.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็กในไร่นานอกเขตชลประทาน	17,800
	3.การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน	
	3.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	30,000
5.เขตประมง เนื้อที่ 17 ไร่	1.การปรับปรุงบำรุงดิน	
	1.1 ส่งเสริมการผลิตน้ำหมักชีวภาพ พด.6 บำบัดน้ำเสีย	3,315
รวมเขตเกษตรกรรม	1.การปรับปรุงบำรุงดิน	5,060,605
	2.การบริหารจัดการน้ำ	71,200
	3.การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน	342,000
	4.เขตประมง	3,315
	รวมแผนงาน/โครงการ	5,477,120

ตารางที่ 7-2 สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน

เขตการใช้ที่ดิน	กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น
1. เขตเกษตรกรรม 1.เขตทำนา เนื้อที่ 2,735 ไร่ 2.เขตปลูกพืชไร่ เนื้อที่ 29 ไร่ 3.เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 3,908 ไร่ 4.เขตปลูกพืชทางเลือก เนื้อที่ 339 ไร่ 5.เขตประมง เนื้อที่ 17 ไร่	การแก้ปัญหาดินเสื่อมโทรม พื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดิน และเพิ่มศักยภาพการผลิต 1.การอบรมให้ความรู้เรื่องการปลูกพืชใช้น้ำน้อย (กรมส่งเสริมการเกษตร) 2.การอบรมให้ความรู้การเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) (กรมวิชาการเกษตร) 3.ขอรับการสนับสนุนการขุดลอกคลองส่งน้ำ และทางระบายน้ำ (กรมการปกครองส่วนท้องถิ่น) 4.ส่งเสริม/สนับสนุนความรู้ด้านการเลี้ยงสัตว์ และการสุขภาพสัตว์ (สำนักงานประมงจังหวัด) 5.ถ่ายทอดองค์ความรู้เทคโนโลยีการผลิตข้าว (กรมการข้าว) 6.โครงการส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ให้เข้มแข็ง (สนง.สหกรณ์จังหวัด) 7.การทำบัญชีครัวเรือน (สนง.ตรวจบัญชี) 8.ขอรับการสนับสนุนระบบท่อส่งน้ำเพื่อการเกษตร (สำนักงานชลประทานจังหวัด) 9.ส่งเสริม/สนับสนุนความรู้ด้านประมง (สำนักงานประมงจังหวัด)
2. เขตแหล่งน้ำ	1.ขอรับการสนับสนุนการพัฒนาเพื่อเพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำและการระบายน้ำ (สำนักงานชลประทานจังหวัด) 2.ขอรับการสนับสนุนการขุดบ่อน้ำบาดาล และบ่อน้ำบาดาลแบบโยก (สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค 7 ราชบุรี)

แผนการใช้ที่ดินตำบลจอมประทัด อำเภอดงหลวง จังหวัดราชบุรี

ตารางที่ 7-3 เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณ ตำบลจอมประทัด อำเภอดงหลวง จังหวัดราชบุรี แผน 5 ปี (พ.ศ. 2568-2572)

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/โครงการ/กิจกรรม	หน่วย นับ	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ					รวม	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			2568	2569	2570	2571	2572		2568	2569	2570	2571	2572		
	1.การปรับปรุงบำรุงดิน														
เขตทำนา/เขตปลูกพืช ไร่/เขตปลูกไม้ผล/เขต ปลูกไม้ยืนต้น/เขตปลูก พืชทางเลือก	1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	ไร่	3,569	3,569	869	3,569	3,569	15,145	46,397	46,397	11,297	46,397	46,397	196,885	พต.
เขตทำนา/เขตปลูกพืช ไร่/เขตปลูกไม้ผล/เขต ปลูกไม้ยืนต้น/เขตปลูก พืชทางเลือก	1.2 การผลิตและจัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปศุสัตว์	ตัน	13.45	13.45	3.30	8.45	8.45	47.10	443,850.00	443,850.00	108,900.00	278,850.00	278,855.00	1,554,300.00	พต.
เขตทำนา/เขตปลูกพืช ไร่/เขตปลูกไม้ผล/เขต ปลูกไม้ยืนต้น/เขตปลูก พืชทางเลือก	1.3 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยพืชสด	ไร่	2,689	2,689	660	1,689	1,689	9,416	40,335	40,335	9,900	25,335	25,335	141,240	พต.
เขตทำนา/เขตปลูกพืช ไร่/เขตปลูกไม้ผล/เขต ปลูกไม้ยืนต้น/เขตปลูก พืชทางเลือก	1.4 อนุรักษ์โคกลบตอช้างเพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุ	ไร่		30		30		60		11,400		11,400		22,800	พต.
เขตทำนา/เขตปลูกพืช ไร่/เขตปลูกไม้ผล/เขต ปลูกไม้ยืนต้น/เขตปลูก พืชทางเลือก	1.5 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	กลุ่ม	7	4	4	3	3	21	35,000	20,000	20,000	15,000	15,000	105,000	พต.
เขตทำนา/เขตปลูกพืช ไร่/เขตปลูกไม้ผล/เขต ปลูกไม้ยืนต้น/เขตปลูก พืชทางเลือก	1.6 จัดหาปูนโดโลไมท์	ตัน	364	350	350	364	350	1,778	618,800	595,000	595,000	618,800	595,000	3,022,600	พต.

แผนการใช้ที่ดินตำบลจอมประทัด อำเภอดงหลวง จังหวัดราชบุรี

ตารางที่ 7-3 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/โครงการ/กิจกรรม	หน่วย นับ	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ					รวม	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			2568	2569	2570	2571	2572		2568	2569	2570	2571	2572		
เขตทำนา/เขตปลูกพืช ไร่/เขตปลูกไม้ผล/เขต ปลูกไม้ยืนต้น/เขตปลูก พืชทางเลือก	1.7 ส่งเสริมการปรับปรุงพื้นที่ดินกรด	ไร่	728	700	700	728	700	3,556	3,640	3,500	3,500	3,640	3,500	17,780	พต.
	2.การบริหารจัดการน้ำ														
เขตทำนา/เขตปลูกพืช ไร่/เขตปลูกไม้ผล/เขต ปลูกไม้ยืนต้น/เขตปลูก พืชทางเลือก	2.1 การก่อสร้างสระน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	สระ	2	1	-	1	-	4	35,600	17,800	-	17,800	-	71,200	พต.
	3. การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน														
เขตทำนา/เขตปลูกพืช ไร่/เขตปลูกไม้ผล/เขต ปลูกไม้ยืนต้น/เขตปลูก พืชทางเลือก	3.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	กล้า	35,000	30,000	30,000	35,000	30,000	160,000	42,000	36,000	36,000	42,000	36,000	192,000	พต.
เขตประมง	1.1 ส่งเสริมการผลิตน้ำหมักชีวภาพ พต.6 บำบัดน้ำเสีย	ไร่	10	7	-	17	17	51	650	455	-	1,105	1,105	3,315	พต.
	รวมเป้าหมายดำเนินงานและงบประมาณ													5,477,120	

หมายเหตุ: งบประมาณที่กำหนดไว้นี้เป็นประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ

เอกสารอ้างอิง

กรมทรัพยากรน้ำบาดาล. 2566. ปริมาณน้ำและจำนวนบ่อบาดาล ปี 2565. แหล่งที่มา:

<http://app.dgr.go.th/newpasutara/xml/search.php>, 26 พฤษภาคม 2566.

กรมอุตุนิยมวิทยา. 2566. สถิติภูมิอากาศคาบ 30 ปี พ.ศ. 2537-2566 (ไฟล์ข้อมูล). กรมอุตุนิยมวิทยากระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, กรุงเทพฯ.

สำนักเทคโนโลยีการสำรวจและทำแผนที่. 2566. แผนที่ขอบเขตตำบล ปี 2564 (ไฟล์ข้อมูล). กรมแผนที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.

กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน. 2566. แผนที่ทรัพยากรดิน (ไฟล์ข้อมูล). กรมแผนที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.

กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน. 2566. แผนที่สภาพการใช้ที่ดิน ปี 2566 (ไฟล์ข้อมูล). กรมแผนที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.

บัณฑิต ต้นศิริ และ คำรณ ไทรพิภ. 2542. คู่มือการประเมินคุณภาพที่ดิน. กองวางแผนการใช้ที่ดิน กรมแผนที่ดิน.

กรมการพัฒนาชุมชน. 2566. ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.)รายจังหวัด รายอำเภอ และรายตำบล ปี 2565. แหล่งที่มา :<https://ebmn.cdd.go.th/>. 1 มิถุนายน 2566.

กรมส่งเสริมการเกษตร. 2566. จำนวนครัวเรือนเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกร จำแนกรายจังหวัด รายอำเภอและรายตำบล (ณ เดือนมกราคม พ.ศ. 2566). แหล่งที่มา : <http://mvos2.gistda.or.th/>. 15 พฤษภาคม 2566

สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง. 2566. รายงานสถิติจำนวนประชากรและบ้าน รายจังหวัด รายอำเภอ และรายตำบล (ณ เดือนธันวาคม พ.ศ. 2565). แหล่งที่มา : <https://stat.bora.dopa.go.th/stat/statnew/statyear/#/TableTemplate/Area/statpop.1> พฤษภาคม 2566.

